

for det sagkyndige udvalg, Kulturværldiudvalget, (lovens § 5) om, at kulturgenstande, selv om de ikke opfylder de almindelige betingelser med hensyn til alder og økonomisk værdi, på grund af særlige omstændigheder bør beskyttes på samme måde som genstande, der er kulturværdier efter lovens § 2, stk. 1 og 2. Udvalget vurderer, om man vil gå videre med forslaget til ministeren. Udvalget kan endvidere af egen drift fremsætte et sådant forslag over for ministeren. Ministerens beslutning om at anvende bestemmelsen træffes således altid efter forslag fra det sagkyndige udvalg. Ministeren er bundet af den sagkyndige vurdering, men derimod ikke bundet til at følge forslaget. Træffes der beslutning i overensstemmelse med udvalgets forslag, underretter ministeriet ejeren om, at genstanden er at betragte som en kulturværdi efter denne lov, og at udførsel derfor er betinget af en særlig tilladelse.

Til kapitel 2

Beskyttelse af kulturværdier

Til § 3

Konsekvensen af, at genstande er at betragte som kulturværdier efter denne lov, er, at disse ikke må udføres til udlandet eller til Færøerne og Grønland uden særlig tilladelse. Udførsel omfatter såvel den situation, hvor en genstand føres ud fra Danmark med henblik på en mere varig placering i udlandet, som midlertidig udførsel i forbindelse med rejser i udlandet og lignende.

Til stk. 2

Det må anses for rimeligt at fastslå, at kun ejeren af en kulturgenstand kan ansøge om tilladelse til udførsel. Derimod kan potentielle købere ikke ansøge om udførselstilladelse. Bestemmelsen har således til formål at begrænse administrationen i forbindelse med loven.

Ejeren adgang til at optræde gennem en fuldmægtig – som f.eks. et auktionshus – begrænses naturligvis ikke af bestemmelsen.

Til § 4

Når ministeren efter bestemmelsen i § 2, stk. 3, har truffet beslutning om, at en kulturgenstand skal omfattes af loven, underretter ministeriet ejeren om, at udførsel af genstanden er betinget af en særlig tilladelse. For i disse tilfælde at kunne sikre sig viden om, hvor genstanden befinder sig, er det nødvendigt at pålægge ejeren eller hans arvinger at

give meddelelse om alle tilfælde af ejerskift, og sådan meddelelse skal gives, før ejerskiftet gennemføres.

Til kapitel 3

Udførselstilladelser

Det er kulturministeriets opfattelse, at beskyttelsesordningen bør tilrettelægges som en administrativ enkel ordning uden opbygning af nye administrative organer og omfattende kontrolforanstaltninger. Derfor foreslås ordningen – i hvert fald indtil der foreligger et erfaringsgrundlag – administreret ved hjælp af de bestående sagkyndige institutioner og organer inden for dette område. Endvidere påregnes et nært og praktisk tilrettelagt samarbejde med toldmyndighederne inden for de nuværende økonomiske og personalemæssige ressourcer.

Til § 5

Det foreslås henlagt til et særligt sagkyndigt udvalg, Kulturværldiudvalget, at træffe bestemmelse om, hvorvidt en ansøgning om udførselstilladelse kan imødekommes. udvalget består af rigsantikvaren, rigsarkivaren, direktøren for Statens Museum for Kunst, overbibliotekaren ved Det kongelige Bibliotek samt formanden for Statens Museumsnævn.

I de sagkyndiges bedømmelse af, om en genstand hører til de kulturværdier, der bør forblive i Danmark, vil indgå en række kriterier eller kendetegn, som kan angives i følgende 5 hovedkategorier:

- 1) Nationalhistorisk betydning
- 2) Lokalhistorisk betydning
- 3) Æstetisk betydning
- 4) Sjældenhed
- 5) Dokumentarisk betydning.

Det ligger i selve ordet, at der i bedømmelsen af, om der er tale om »kulturværdier« indgår en kvalitetsvurdering. En sådan kvalitetsvurdering bør udøves af fagfolk, som gennem deres arbejde er fortrolige med de angivne kriterier. Hver af de 5 kriterier har sin værdinorm, og det er ikke tilsigtet, at disse værdinormer skal holdes op imod hinanden. Derimod forudsættes det, at de sagkyndige hver især inden for deres områder anlægger en overordnet kvalitetsvurdering, forstæet på den måde, at de ser på, om udførsel af en genstand vil medføre en meget alvorlig forringelse af den nationale kulturarv.